

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Hus in stranke na Češkem.

Ko smo nedavno dobili iz Zlate Prage poročilo, da se je v deželnem zboru kraljestva češkega vsprejel predlog, da se mej one može iz slavne prošlosti naroda češkega, katerim se bodo na novo vzgrajenem deželnem muzeji uzidale spominske plošče, ne uvrsti tudi ime Husovo, bili smo žalostno presenečeni. Počakali pa smo še s svojo obsodbo v trdnem prepričanju, da ko se ta zadeva na Češkem do dobrega pojasni, bode ves izobražen svet obsodil tako ravnanje. Posebno pa smo se vzdržali kritike, dobro vedoč, da bi naši nasprotniki zgrabili vsako najmanjšo priliko, kjer bi nam mogli očitati protiversko delovanje.

In nismo se motili. Nepremišljene besede, katere je govoril mlad nezkušen plemič, ki se je prevzel slave svojih prednikov in besede, govorjene z ozkega stanovskega stališča, našle so povsod zasluženo oceno, tako da zdaj brez skrbi izrečemo svoje mnenje.

Stranka staročeška, katero mi visoko čislamo, ne le zaradi zaslužnih njenih voditeljev in ne le zaradi upliva, ki ga ima po svoji mnogoštevilnosti, ampak tudi zaradi njenega energičnega postopanja in zavedno narodnega mišljenja, dala se je v tem vprašanju zapeljati plemstvu; hoteč poraziti nasprotnike mladočeške, usekala je sebi bolečo rano, ki se ne bode dala kmalu zaceliti. Posledica glasovanja bila je neprevidena. Kakor so se nekdanji vsi Grki združili v „sveti“ vojski proti onim, ki so skrunili delfiško svetišče, tako se je v sveti jezi vzdignil ves narod češki proti onim, ki so stegnili roko hoteč z visokega stojala vreči Husa mej „razbojnika in požigalce“. Po vsem Češkem se nabirajo darovi za zgradbo spomenika Husu, v mestnih zastopih se prekrščujejo najlepše ulice na ime Husovo in dosti poslancev iz tabora staročeškega je sklicalo shode volilcev, da dobe dovoljenje izstopiti iz stranke ali pa da položé mandate. Komur so razmere na Češkem znane, mu je to početje popolnoma umljivo. Ime Husovo se blišči v zgodovini, spisani po moži te ali one narodnosti, tega ali onega verskega prepričanja. In kar je pisal Palacky in kar živi tako živo zapisano v prepričanju naroda, to se ne da iz-

ruvati in zbrisati po nobeni efemerni politični potrebi. Schwarzenbergi dandanes ne delajo več zgodovine in je, hvala Bogu, tudi ne morejo prenarediti. Četudi dosežejo, da se iz novega deželnega muzeja odstrani vse, kar spominja na ono dobo po bitvi Belogorski, iz zavesti narodove tega izbrisali ne bodo nikoli.

Kakor smo že rekli, se je stranka staročeška prestrašila učinka tega glasovanja. Saj v veliki večini ona itak ni bila nikdar proti temu, da se ime Husovo uvrsti mej slavne može zgodovine češke, ravno tako kakor ni bila nikdar proti zahtevam, katere so Mladočehi s stališča historičnega prava izvajali v svoji adresi. Bila je proti predlogu samo zaradi tega, ker ni imel provenijence v njeni stranki. In to ozkosrčnost obsojamo mi povsod, doma ali na tujem. Kadar gre za čast naroda in njegove koristi, ponehati morajo vse osobnosti, vse mržnje, vse strankarske spletke, kajti uspehi, kateri se dosežejo na ta način, so le efemerni in prej ali slej škodujejo prouzočitelju.

To so sprevideli tudi na Češkem. Glasilo stranke staročeške „Politik“ je prinesla že vodilni članek, ki pravi, da Hus zasluži spomenik. Ne kot verski reformator, temveč kot prvoboritelj za narodne pravice, kot pravi ustanovitelj narodnega češkega vsučilišča, in kot značaj, ki se blišči kakor kristal, da najhujši njegovi nasprotniki na njem ne najdejo najmanjše pege — zasluži Hus spomenik pri vsakem kulturnem narodu, vsaj zanj tudi veljajo besede našega esnika:

„Iz narodne smrtne, stoletne noči
Na delo si prvi buditelj!“

—h—

Iz državnega zbora.

Da ni prave jedinosti na desnici, to je občno znano, naravno je, da s tem faktom računajo tudi vodje levece. Vedo pa tudi, da vlada sama ne ve, kako stališče bi zavzela nasproti nekaterim zahtevam državnoborske večine. One zadeve, glede katerih se ne more odločiti grof Taaffe, pa neso podrejene važnosti, temveč važna načelna vprašanja. Jedno tacihi načelnih vprašanj je gotovo češko državno pravo. Vzlic debatam v deželnem zboru

češkem, vzlic mnogostranskemu razpravljanju tega vprašanja po avstrijskih in inostranskih listih, še nemamo nobene avtentične izjave, iz katere bi se dalo sklepati, kako vlada sodi o tej zadevi. V češkem deželnem zboru se je na dolgo stvar razpravljala, vladni zastopnik je sicer tudi pazno sledil razpravam, ust pa vender ni odprl, da bi zastopniki naroda zvedeli, kako da misli vlada v tej zadevi, če tudi bi po našem nemerodajnem mnenju, bila vladna dolžnost obvestiti poslance o tej zadevi.

Baš ta neodločnost pa daje levici pogum. Dobro ve, da bi Čehi ne mogli več podpirati sedanje vlade, ko bi se odločno izrekla proti češkemu pravu. Domnevajo pa, da se Taaffe tudi popolnem ne strinja v tej zadevi s Čehi, ker sicer bi se vlada sama poprijela inicijative. Zategadel bi pa radi vlado prisilili, da se odločno izreče, nadejajoč se, da bode tedaj razpad državnozborna večina dovršen in pade sedanja vlada. Ko bi le Taaffe udal se željam Čehom, pa prete, da izstopijo iz državnega zbora. Mislijo, da bi izstop tako mnogoštevilne stranke, kakor je levica vsekako omajal stališče vladi in jo pripravil ob zaupanje pri kroni.

Levica torej vse sile napenja, da prisili vlado, da se jasno izreče, misleč železo treba kovati, dokler je vroče. Plener je stavil v tej zadevi interpelacijo, jedva, da je bil sklican državni zbor. Na to vprašanje pa dosedaj vlada ni odgovorila, kar strašno jezi levico. To se vidi iz njenega glavnega organa „N. Fr. Pr.“, ki v dolgem članku to zadevo razpravlja, dokazujejoč, da je vlada že tudi svoji stranki dolžna dati jasna pojasnila, ker ni lepo, da jo vodi za nos, če ne odobrava njenih načel.

Plener, ki nikakor ne more pričakati odgovora, je predvčeraj v državnem zboru pri razpravljanju ob provizoričnem budgetu to stvar spravil v razgovor. Desnica na to ni bila pripravljena, kajti dosedaj ob takih prilikah navadno ni bilo nikake debate. Zaradi tega moramo priznati, da je bila malo v zadregi. Plener je v dolgem, če tudi ne povsem temeljitem govoru dokazoval, da takega češkega prava, kakršno sedaj zahtevajo Čehi, nikoli niti bilo ni.

Priznanje češkega državnega prava v pre-

LISTEK

Kranjsko muzejalno društvo in njegovo delovanje.

Kakor je znano, bili so kranjski domoljubi že l. 1865. ustanovili „Muzejalno društvo za Kranjsko“, kateremu namen je bil „domoznanstvo Kranjskega, zlasti njegovo prirodopisno stran pospeševati in širiti“. Ker je pa od l. 1869. vedno bolj hiralo in 1885. popolnem zaspalo poprej krepko delujoče „Zgodovinsko društvo za Kranjsko“ (utemeljeno leta 1846.), zato je sprejelo „Muzejalno društvo“ tudi nalogo razpadlega društva ter začelo gojiti poleg prirodopisja posebno še zgodovinsko znanje o kranjski deželi.

To se je zgodilo po čisto naravni poti, kakor se je l. 1831. utemeljeni deželni muzej kranjski iz prirodopisnega spremenil v večinoma zgodovinski in arheološki. To pa se je zgodilo posredovanjem tiste nove znanosti, ki spada jednako v prirodopisje, kakor v zgodovino, t. j. na podlagi prazgodovinske arheologije. Predmeti te znanosti prenapolnili so prostore starega deželnega muzeja, tako

da je bilo treba novega zidati (1883—1885), zlasti odkar so se začela mostišča (Pfahlbauten) na ljubljanskem barji temeljito preiskovati (1875—1877), potem odkar se je našlo velikansko grobišče na Vačah (l. 1878.) in za tem še druga pri Šmarjeti (1879—1880), blizu Mokronoga (1885) in še drugodi. Potem ko so bili vsi predmeti v novem krasnem poslopji razpostavljeni in urejeni, odprl je deželni glavar dr. Josip Poklukar pred jednim letom (2. decembra 1888.) slovesno novi deželni muzej.

V muzejalnem poslopji ima tudi „Muzejalno društvo“ svojo posebno sobo za shajanje, zbiranje, predavanje, čitanje i. t. d. Predavanj se ne udeležujejo le društveniki, ampak k njim sme priti vsak prijatelj kranjskega domoznanstva in kranjske zgodovine. Predavanja so pa tudi tako prirejena, da morajo zanimati ne le strokovnjake, ampak vsakega omikanca sploh. Kot dokaz za to naj navedem le predavanje 31. oktobra, v katerem je kustos Müller zelo popularno pojasnoval, kako so v starih časih na Kranjskem železo izdelovali, ter je prof. Voss povedal zanimivo vest, da se tudi slavna „Viola Zoisii“ ne nahaja le na Kranjskem, nego tudi po Bosni in Hercegovini, kakor je bilo to o

„kraljevi roži“ (Daphne Blagayana) že poprej dokazano. „Muzejalno društvo“ pa izdaja tudi svoja „Izvestja“ (Mittheilungen), v katerih se tiskajo važnejša predavanja, ali pa nalašč za to spisani članki društvenikov. Prvi zvezek teh „Izvestij“ je izšel že l. 1865., potem pa se društvo dolgo časa ni moglo prav opomoči in še le l. 1888. je začelo živahnejše delovati. To je svetu s tem dokazalo, da je izdalo letošnjega poletja drugi letnik svojih „Izvestij“ in sicer v debelem zvezku od XXV + 382 strani. V tem letniku nahajamo razen društvenih poročil, zgodovine kranjskega muzeja in nekrologa ranjcega kustosa K. Dežmana štiri zgodovinske in tri prirodopisne razprave. Praviloma bi morala sicer „Izvestja“ prinašati po enak del zgodovinskih, kakor prirodopisnih razprav. Ali kakor je deželni muzej s časoma bolj zgodovinski kot prirodopisen, tako se tudi v „Muzejalnem društvu“ in njegovih „Izvestjih“ bolj goji prva znanost od druge.

Med zgodovinskimi razpravami stoji na prvem mestu Vladimir Milkovičev spis „Priueski za pravno in upravno zgodovino Kranjske.“ Ta spis je zlasti za nas Slovence jako zanimiv, ker dokazuje, da so se županije in njih ustava med nami mnogo delj časa ohranile, nego pri naših severnih bratih v

stolnem govoru 1879. leta je bila nepotrebna in nevarna koncesija. Po izjavah dr. Riegra v češkem deželnem zboru bili bi Čehi prišli v državni zbor tudi brez te koncesije, kajti prisilili bi jih bili Mladočehi. Govornik zahteva, da vlada odgovori na interpelacijo njegovo, kajti danes vsa Avstrija želi vedeti, kako stališče zavzema v tem vprašanju vlada, pa tudi zunanji avstrijskih mej se zanimajo za to zadevo. Da odgovori na to interpelacijo, to ni le formalna dolžnost vlade, temveč to je dolžna storiti v interesu države in da odvrne daljše nevarnosti. Naglašajo, da imajo pravico vedeti, če je še v Avstriji cesarska vlada, ki zmatra ustavo za jedino pravno podlago države. Avstrijska ustava ni menjala, s katerim bi se plačali oni, ki podpirajo ministerske stole. Potem je govornik razkladal, kake krivice, da se gode Nemcem na Češkem, da se nanje vlada ne ozira, da njih stanje pomiljuje že po vsej Evropi. Torej stara pesem, katero smo že večkrat slišali.

Plenerju odgovarjal je dr. Rieger. Spominjal se je starega pregovora, da vsa pota peljejo v Rim. V avstrijskem parlamentu pa vsak predlog daje povod, da se razgovarja o državnem pravu češkim. Ta baš dokazuje, kake važnosti je kraljevina Češka, da ne gre z njo postopati, kakor s kako malo deželico. Plener je naglašal, da ne smejo kratiti Nemcev na Češkem v svojih pravicah, tem manj se pa smejo pravice kratiti Čehom, ki so v večini v češki kraljevini. Plener je proslavljal ustavo in naglašal, da se ima ohraniti. Sedanja večina pa ustave še ni nič premenila, pač pa so jo Nemci po svoji volji preminjali, ko Čehi neso bili v zboru, in sedaj morajo Čehi to prenašati. Premenili so Nemci v odsotnosti Čehov vso ustavo, deželnozborski volilni red, deželnemu zboru vzeli pravico pošiljati poslance v državni zbor. Nemci so tudi sedaj pod varstvom ustave, in če se kateremu krivica godi, zakaj se pa ne posluži varstva, ki mu ga daje ustava. Čehi ne žele odpraviti ustavo, temveč jo le hočejo premeniti po ustavnem potu, ker neso toliko Kitajci, da bi mislili, da se ustava mora ohraniti pet tisoč let, ne da bi se kaj premenila. Nemci sami so deželni red po svoji volji napravili v škodo Čehom, ki sedaj ne morejo premeniti krivičnega volilnega reda, pa vendar nečejo več sodelovati v parlamentu. To pa nikakor ne gre, da bi se jednostranski stavili pogoji: To in to se mora vsprejeti, drugače ne gremo v zbor. Gospodje na levi vedno naglašajo, da se ne smejo žaliti čustva dveh milijonov čeških Nemcev, tem manj se pa smejo žaliti čustva 6 milijonov Čehov, kolikor jih je v Češki, Moravski in Šleziji. Na to mora vlada tudi pomisliti, predno odgovori na interpelacijo z nemške strani. Taaffeju se pa po krivici očita, da varuje češko državno pravo, ko še v tem oziru nič storil ni. Češko državno pravo je bilo pred Taaffejem in bode za njim. Naj pridejo tudi Plenerjevi somišljeniki na krmilo, vendar češkega državnega prava ne bodo spravili s sveta, ker tega ne pusti 6 milijonov Čehov.

Potem je govornik dokazoval, da Nemci nemajo nikakega povoda nadaljevati pasivno politiko. Onega deželnega zbora ni več, ki jih je razžalil, voljen je nov, ki je drugače sestavljen. Čehi so si mnogo prizadevali, da bi jih spravili v zbor.

Češki in Moravski, kjer so se začele že v XIII. v. izgubljati. Med Slovenci in zlasti na Kranjskem pa so se obdržale županije še skozi celi srednji vek, dokler ni cesar Maksimilijan I. uprave nemške države preustroji. Pa tudi še pozneje ohranile so se županije v spremenjeni obliki in Koch trdi v svoji kronologični zgodovini Avstrije, da so še le l. 1525. županijsko ustavo na Kranjskem zatrli, ali ne ve se, na kaj on naslanja to trditev.

V dokaz svoje trditve podaja Milkovič izpisek iz urbarje graščin in sodišč: svibenske (Scherffenberg), kamniške, kranjske in postojnske. Ta izpisek je posnet po starem kodeksu (napisanem okoli 1400) c. kr. bišnega, dvornega in drž. arhiva na Dunaji, ki hrani še premnogo takih zgodovinskih izvirov. Tako je bil že v „Notitzblattu“ III. letniku objavljen „Rationarium in Diplomatarium“ goriških grofov, ki popisuje dohodke omenjenih grofov iz vseh županij („Sup“) po Goriškem in Krasu l. 1398. Torej so tudi goriški urbarji jednake starosti s kranjskimi. Do l. 1360. rabil se je tudi po Kranjskem splošno le akvilejski denar, od 1360—1400. pa večinoma beneški „solidi“. Po omenjenem letu je pa zopet oglejski denar prevladal, zraven pa so se začeli širiti tudi dunajski „vinarji“.

Rieger sam in deželni vrhovni maršal sta bila osobno pri vodji čeških Nemcev Schmejkalu, pa bilo je vse zastonj. Čehi so kazali dovolj spravljenosti, če pa Nemci ne marajo za sporazumljenje, ne more on nič zato. Če se dva sporazumeti hočeta mora vsak nekaj prijenjati. Motijo se pa Nemci, če mislijo, da mora vlada postopati le po njih željah. Če trdijo, da je nemško prebivalstvo razburjeno, je češko še bolj. Nemci se pritožujejo, da se jim z vsem godi krivica, kar sklene deželni zbor. Celo zakon o rabi jezikov pri avtonomnih uradih jim ni prav, če tudi so sami postopali v praksi tako, kakor ta zakon predpisuje, ko so bili v večini. Nemci so pa sklenili ustavo, volilni red v škodo Čehom, pa neso vprašali, če se godi komu krivica. Čehi imajo pravico zahtevati, da se pravično premeni volilni red, ne pa Nemci. Če pa Nemcem kaj ni prav, naj dobe večino v češkem deželnem zboru, in v državnem zboru, pa bodo preminjali po svoji volji. To je ista velika tajnost parlamentarnega življenja. Sicer pa misli Rieger, da češko vprašanje ni na dnevnem redu in gre le na dovolitev provizoričnega budgeta, da bode državni stroj mogel redno delovati.

Poslanec Engel je pa v imenu Mladočehov izjavil, da se s Staročehi glede češkega drž. prava popolnoma ujema. Narodna enakopravnost, kakor jo misli Plener, bi pa ne bila v prid državi niti narodom. Nemci še tudi neso odgovorili na Matušev vprašanje, ali hočejo, da bode oba jezika po vsej deželi enakopravna, ali pa da se bode v čeških krajih uradovalo izključno češki, v nemških pa izključno nemški. Če Nemci govorijo o nemški solidarnosti, jim on more odvrniti, da se bode v kratkem pokazala solidarnost vseh avstrijskih Slovanov.

V tej seji sta govorila tudi poslanca Steinwender in Türk, pa nista nič posebnega povedala. Prvi je pretel, da Nemci izstopijo iz državnega zbora, Türk je pa izjavil, da ne bode glasoval za provizorični budget in svoje postopanje podprl s kaj tehtnim razlogom, da je vlada razpustila „Schulverein für Deutsche“. Vlada se pa tudi v tej seji ni nič izjavila glede češkega državnega prava in je torej nemški napad bil sedaj brezuspešen. Dvombe pa ni, da bodo porabili zopet prvo priložnost, da spravijo češko vprašanje na dnevni red. Na to mora biti pripravljena vlada, še bolj pa državnozborska večina, da bode vedela uravnavati prav svoje postopanje v vseh slučajih, tudi v tem, če bi se Nemcem posrečilo pritirati stvari tako daleč, da pride do premembe vladne sisteme.

Stavilo se je v tej seji tudi več interpelacij. Dr. Dršata je interpeloval zastran razpusta društva nemških dijakov s Češkega v Gradci, katero je imelo v društveni sobi podobe nemških cesarjev Viljema II. in Friderika III., Bismarcka in Moltkeja. Knotz je interpeloval, zakaj ne dopuščajo Nemcem na Češkem shodov, da bi protestovali proti sklepom deželnega zbora. Prade je pa stavil interpelacijo, zaradi jezikovnega zakona, kateri je sklenil deželni zbor češki.

Važni pojav.

Bivši italijanski veleposlanik v Peterburgu in Madridu, grof Greppi, sedaj živeč v Milanu, objavil

je pred kratkim v „Perseveranzi“ vrsto člankov, v katerih se je temeljito bavil z Italije vnanjo politiko, zlasti pa z Italije stališčem v tripelaljanca. Grof Greppi naslanja se na to, da je nemško-francoska vojna 1870/71. l. bila vojna Latinca proti Tevtonu, torej plemenski boj, katerega noben mir ne zaključil. Zaradi tega v Nemčiji prav dobro vedo, da se more nemška jedinstvo na zunanji in na znotraj vzdržati le z orožjem, Nemčija, zmagovalka iz 1870. l., težko nosi neprestana oboroževanja. Zatorej bi rada, da bi se boj kmalu zopet pričel.

Tripelaljanca je prikrita, proti Francoski naperjena koalicija. Italija bi bila zaveznikov iskajoči francoski lahko pomagala z besedo in dejanjem, da ni tuneško vprašanje prišlo vmes. Nemški lo-kavosti se je posrečilo, da je mej Italijo in Francosko nastalo žarljivost obračala sebi tako na korist, da se je Italiji uprav dobrota zdela, ki je smela ustopiti v trojno zvezo. Italija pa je poklicana, da prevzame posredovalno ulogo mej Nemčijo in Francosko. Pred vsem je treba poskušati, približati se Vatikanu in „Roma intangibile“ spoprijazniti s svetom. Potem treba zrušiti formalno zvezo s centralnima velevladstvi; mej Italijani in Nemci duševna spojitve ni možna, vojna mej Italijani in Francozi pa bi bila vojna mej brati, ki bi tudi v slučajih zmage Italijo v duši pekla.

Rusija kazala je doslej v vseh uprašanjih potrpežljivo zmernost. Njena bodočnost je v Aziji. Bojazn, da bi Rusija območje svoje raztegnila do Jadranskega morja, je pretirana. V Rusiji bi si Italija lahko pridobila koristno prijateljico. Ruski dvor je savojski hiši naklonjen in ni bil poslednji, ki je pripoznal italijansko jedinstvo. Z boleznimi presenečenjem vidijo sedaj, da je Italija v bolgarskem vprašanju mej sovražniki Rusije. Grof Greppi zatorej svetuje: Italija naj se oprost vseh vezilnih dolžnostij, da bode v vseh evropskih uprašanjih mogla dajati odločilne svete in tako vladati svet.

Grof Greppi je odtisek navedenih svojih člankov poslal ministru Giersu v Peterburg. Poslednji mu je na to poslal pismen odgovor, ki je bil tiskan v „Perseveranzi“ in v katerem se Giers odkritosrčno zahvaljuje za pošiljatev in za sodbo izrečeno v rečenem spisu o Rusiji in njenem vladarji. Giers dostavlja, da je car istega mnenja, kakor on.

„Jedna lastovka še ni poletje“, uči sicer pregovor, a grof Greppi zdi se nam bolj pomenljiv, nego jedna lastovka in njegove besede utegnejo baš sedaj zadeti na poslušna ušesa, ko je preobrat v Braziliji tako močno uplival na apeninski polotok in razburil itak že razpaljene duhove.

O položaji.

„Pol. Correspondenz“ dobila je dne 9. t. m. iz Berolina dopis, s katerim se sicer ne strinjamo, kateri se nam pa vendar vreden zdi, da ga priobčimo, ker je vselej koristno poslušati tudi take glasove. Dopis slove:

„Kar se tiče odnošajev mej narodi, završuje se tekoče leto s tolikim političkim mirom in sigur-

➤ Dalje v prilogi. ➤

benske in kamniške graščine, h letu pa pridejo ostali iz kranjske in postojnske.

Tudi drugo zgodovinsko razpravo „Nekrologi bistriških kartuzijancev“ je spisal Vladimir Milkovič, ki je bil od zavoda za avstrijsko zgodovino in s podporo naučnega ministerstva na Kranjsko poslan, da prouči starejšo zgodovino kranjskih samostanov. To svojo nalogo je tudi častno rešil in priobčil svoje študije pod imenom „Die Klöster in Krain“ v LXXIV. zvezku, 2. polovici „Arhiva za avstrijsko zgodovino“. Od tu je Milkovičovo delo pa tudi posebej natisnjeno in izšlo pred kratkim časom kot posebna knjiga v Tempskovej založbi na Dunaji. Ta knjiga zasluži popolno pozornost vseh onih, ki bi se radi natančno poučili o kulturnih razmerah na Kranjskem v srednjem veku, zlasti pa v XII. in XIII. stoletju, zato naj bo tukaj toplo priporočena vsemu slovenskemu razumnstvu.

Toli iz Milkovičeve razprave v „Izvestjih“, kolikor iz njegove tu pohvaljene knjige (str. 122) izvemo za nas zanimivo vest, da so se naše slovenske dežele tudi že v XIV. in XV. veku s skupnim imenom Slavonija imenovali, da torej „Königreich Slovenien“, s katerim nas nemško židovsko časnikarstvo, pa tudi prusaški geografi

Milkovičevi izpiski povedo, koliko je vsak kmet moral najemnine, zemljarine, dohodarine i. t. d. pojedini graščini plačevati. Zapiski so po županijah razvrščeni in pri vsaki županiji je najpoprej župan imenovan, potem pridejo za njim razni rokodelci (kovači, krojači, čevljarji, mesarji, mitničarji, i. t. d.) in nazadnje priprosti kmetje. Zelo zanimivo bilo bi primerjati tedanje županije s sedanjimi občinami in konstatovati, v koliko se njih meje med seboj vjemajo. Krajerna imena se v urbarji ali popolnoma prestavljena, ali pa tako popačena, da jih skoraj ni mogoče med sedanjimi spoznati, zato je tako primerjanje neizrečeno težavno.

Zanimivo pa je izvedeti, da so bila tedanja krstna imena (priimki takrat še neso bili v navadi) v ogromnej večini slovenska in da so se rabila v domačej, nežnej obliki. Tako čitamo v izpisku o Jurčetu (Jürse), Jurmanu, Marinu, Pavlu, Mičetu, Janezu (Janes), Zoretu, Križetu, Jarneju, Jaki (Jäkke), Matu (Mathe), Andreju itd. Vendar so pri nekaterih imenih tudi že priimki pristavljeni, n. pr. Hauns Russeglaw, Michel Prelicz, Jurse Leben, Jurse Kolabitsch, Pawl Tzlade (Slade), Juri Schorcz, Peter Kolowitsch itd.

V II. letniku se nahajajo le podložniki svi-

nostjo, kakor nismo kaj jednečega že dolgo doživeli.

V resnici človek ne more razprostrti nobenega časopisa, da bi v njem ne čital poročil iz raznih dežel ob oroževanju, a istodobno se v vseh energično trdi, da se s tem samo želi osigurati in zjamčiti mir, in v vsem se označuje sedanje razpoloženje Evrope kot jako miroljubno.

Nemčija, Avstro-Ogerska in Italija morejo to stanje po pravici zmatrati za posledico svoje politike miru, kajti o tem ne more biti dvombe, da se je utešil nemir, ki ga je bil prouzročil krik Francozov, hotečih „revanche“, ko so z one strani Vogeza uvideli, kako močen je položaj, ki so si ga napravile Nemčija z Avstrijo in Italijo v jamstvo miru.

Z druge strani oslabela je ideja o panslavizmu glede upliva Rusije na balkanskem poluotoku, ker je postalo jasno, da vzhodna avstrijska politika ne teži za tem, da bi razširila svoj upliv na balkanskem poluotoku, nego samo za tem, da ondu vzdrži oni ugled, ki ga zahtevajo njeni interesi.

Izključeno ni, da je ruski car po svojem pohodu v Berlinu odstranil nesporazumljenje, katero je pred kratkim časom v ruskih odločujočih krogih vladalo, kajti večkrat se je reklo, da se je ruski car poslovil od cesarja nemškega s prepričanjem, da trojna zaveza ne želi družega, nego sporazumljenja z Rusijo, da trojna zaveza v interesu splošne politike in ohranitve miru, nikakor neče dotikati se območja Rusije ali pa ovirati njen upliv, kjer je koli opravičen. Z zadovoljstvom more se konstatovati, da je to prepričanje carjevo dobro uplivalo tudi na javno mnenje, kakor se to v ruskih listih opaža in samo želeli je, da ta upliv še nadalje zavira zaleževanja jednega dela panslavističnih listov.

Vsekako, kakor danes stvari stoje, sme se misliti, da ker se z vseh strani poudarja potreba miru in želi, da se jako ozbiljno gleda na to potrebo, — da draženje in hujskanje ne bode moglo izzvati nemira, kateri bi bil samo tedaj opravičen, ko bi se razkrila kaka preporna točka, kakersnih pa sedaj ni na vsem političnem obzorju.

Rekli smo, da se s tem dopisom ne strinjamo, čitatelji bodo pa sami lahko pogodili, da je ta članek pisan izredno optimistično. S tega stališča naj se tudi presoja.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 14. decembra.

Pogajanja mej **desničarji** še neso končana. Kakor piše „Hlas Naroda“, trajala bodo vsekako do Božiča. Razmere na državnozborni desnici pa neso tako negotove, kakor zatrjujejo liberalni listi. Res je, da v šolskem vprašanju klerikali trše vrste pritiskajo druge konservativce, pa to baš dokazuje, da ni utemeljena trditev, da je pokopano šolsko vprašanje za dve leti. Hujska se tudi proti narodni stranki, ker se je v češkem deželnem zboru uprla izreku kneza Schwarzenberga in ni pritrdila resoluciji njegovi, toda ti zastopniki trše vrste so v odločni manjšini. Pa tudi poročila o razporih v Liechtensteinovem klubu so pretirana. O novem položaju se bode moglo še le govoriti, kadar se bode pogajalo o glavnih načelih z vlado. O razporih mej konservativci govoriti, je še prezgodaj. Sploh so poga-

(cfr. Schrader) vedno smešiti skušajo, ni nova izumitev osem in štiridesetega leta, nega da se opira na stare spomine in na zgodovinsko tradicijo. Če so se celó samostani slovenskih dežel zmatrali med seboj kot jedna provincija z imenom Slavonija, torej so gotovo tudi drugi ljudje čutili, da vsi Slovenci le v jedno narodo skupino spadajo in da torej skupno ime njih dežel ne more biti drugo, kot Slavonija ali Slovenija.

Že l. 1415 sklenejo kartuzijanski samostani Zajckloster, Jurkloster, Bistra in Pletrije pri Kostanjevici posebno bratovščino med seboj, ali prav za prav le samostanski predniki so tega leta v zvezo stopili. To skupno delovanje pa je pripeljalo do tega, da so l. 1431 omenjeni samostani formalno konfederacijo med seboj utemeljili. Skupno so kartuzijanci „Slavonije“ tudi že leta 1307 prosili papeža za potrjenje svojih privilegij, kakor se razvidi iz neke listine bistriškega samostana. (Die Klöster in Krain, str. 215).

Ravno tako so spadali tudi vsi frančiškanski samostani po slovenskih zemljah le v jedno „kustodijo“, ki se je imenovala custodia marchiae ali custodia marchiae Vinidorum. To kustodijo so l. 1559 celo izločili iz avstrijske pro-

janja dosti drugačna, nego pišejo razni listi. Iz tega poročila staročeškega lista pač lahko posnamemo, da se sporazumljenje na desnici še ni doseglo. Da bi se bila odstranila nasprotja, tega list trdit ne more, temveč hoče položaj le olepšati. Vsekako se torej mora reči, da je položaj jako kritičen, da torej danes nihče ne ve, kaj jutršnji dan prinese.

Da je **Praško** mestno starejšinstvo glasovalo za Husovo ploščo na češkem muzeji, je jako potrlo klerikalne in fevdalne kroge na Češkem. „Katoliško politično društvo“ namerava sklicevati shode po vsem Češkem, na kateri se bode protestovalo proti agitacijam za Husa. Tudi bode nabiralo podpise za peticijo na češki deželni odbor, da naj nikar ne napravi plošče krivovercu. „Czech“ je objavil jako oster članek proti sklepu mestnega starejšinstva. Ta list zmatra ta sklep za popolno zmago Mladočehov. Staročehom svetuje, da naj Mladočehom kar odstopijo sedeže svoje, če so že tako daleč se udali. Agitacije za Husa bodo le otežile sporazumljenje mej obema narodnostima na Češkem. Sklep mestnega zbora je neprijetno dirnal vsacega nemškega katolika ne le na Češkem, temveč tudi drugod. Posledica temu glasovanju bode, da bodo dosedanja zavezniki Čehov v državnem zboru jim obrnili hrbet in da bodo češki zastopniki popolnoma osamljeni. V koliko so trditve tega lista opravičene, nečemo preiskavati, le to se nam ne zdi umestno, da se sklicuje na Nemce, kakor bi se pri vsakem koraku Čehi morali vprašati, kaj pa k temu pač poreko Nemci. Slednji so pač že dovolj jasno pokazali, da ne marajo za sporazumljenje, naj Čehi že proslavlajo Husa ali pa ne.

Vnanje države.

Po židovskih listih je velik krik, da se je z dekretom **srbskega** regentstva razpustila družba za solni monopol in je vlada sama vzela upravo monopola v svoje roke. Ker je bila angleška banka dala Srbiji posojilo, ki se poplačuje iz dohodkov solnega monopola, kriče sedaj, da Srbija ne drži pogodb in preté, da jej v bodoče nikdo posodil ne bode. Ker se pa finančno stanje dežele vidno boljša, ni dvomiti, da bode dežela lahko dobila posojilo, če bi ga potrebovala, najbrž ga pa še potrebovala ne bode.

Proti potrditvi volitve Joffrina, ki je bil dobil manj glasov nego general Boulanger, glasovalo je v zbornici **francoske** 38 boulangistov, 44 radikalcev, mej njimi Clémenceau, Lockroy, Millerand, Pelletan itd. in 151 monarhistov. Trideset poslancev, mej njimi dvajset republikancev ni glasovalo. Iz tega glasovanja se vidi, da je v zbornici francoske premalo radikalnih elementov, da bi v zvezi z monarhisti vrgli vlado. Clémenceau torej ne bode mogel vreči vsake vlade, kadar bi se mu zdelo. Sedanja vlada utegne torej dlje časa ostati na krmilu, kar je tudi želeli, ker vedne spremene vlade le slabé države.

Nemški državni zbor vsprejel je Windthorstove predloge, da se odloži novačenje teoloških velikašolcev vseh veroizpovedanj mej njih studijami do 7. vojaškega službenega leta, in se vsi, kateri so postali že propovedniški kandidati ali poddijakoni, oproste vseh vojaških vaj, da se razveljavi zakon iz 1874. l., po katerem so zgubili nemško državljanstvo duhovniki, ki so se pregrešili proti majskim zakonom in so se zatorej smeli iztirati, in da se na nemških posestvih v Afriki proglasé vse vere za enakopravne.

S sultanovim fermanom na **Kreti** niti kristjani niti mohamedanci neso zadovoljni. Določbe, s katerimi se je prikrašala deželi avtonomija, nikomur ne ugajajo, zatorej se mir najbrž ne bode dolgo ohranil, posebno ker bode Grška Krečane tudi še nadalje hujskala.

Gladstone se je baje močno zameril pri **angleškem** dvoru, ker je pri priliki izjavil, da ga

vincije in jo skupno s hrvatsko bosanskimi samostani povzdignili v posebno provincijo z imenom „bosansko-hrvaška provincija“. Ko so pa Turki skoro vse samostane v Bosni uničili, nadeli so tej provinciji ime Carnolia, čeravno so tudi hrvaški samostani k njej spadali. (Klöster in Krain, pg. 177).

Da se povrnemo zopet k Milkovičevemu spisu o bistriškem nekrologu, povedati moramo iz njega, da so tudi imenitnejše posvetne osebe v njem upisane. Tako je v nekrologu zabeležen smrtni dan utemeljitelja samostana, namreč vojvode Ulrika Koroškega in dne 17. oktobra se čita ime nesrečne Veronike deseniške („Veronica comitissa Cilie“). Nekrolog sega do leta 1611 in iz njega lahko sestavimo skoro popolen imenik vseh prednikov slovenskih kartuzijanskih samostanov. Tak imenik bi bil moral tudi gosp. Milkovič na konci svojega sestavka podati.

Tretjo zgodovinsko razpravo v „Izvestjih“ je napisal naš rojak gosp. Anton Kaspret, profesor na ljubljanski gimnaziji. Naslov tej obširni razpravi je: O položaji gorenjskih kmetov pri koncu XV. in v začetku XVI. stoletja. Ta jako temeljita razprava napisana je na podlagi dvanajstih listin iz kranjskega deželnega arhiva, ki so tudi na koncu

veseli, da se je revolucija v Braziliji zvršila brez prelivanja krvi. Njegova izjava se napačno tolmači, kakor bi on odobral revolucijo, toda on je izjavil le zadovoljstvo svoje, da se pri tej priliki neso prelili potoki krvi, kakor se navadno ob ustajah. Njegovi nasprotniki so seveda njegovo izjavo porabili v to, da ga očrni pri dvoru in so jo torej po svoje zasukali.

Domače stvari.

— (Iz Zagreba:) Tudi v tretjem razredu družega okraja sta sijajno prodrli kandidata meščanskega volilnega odbora: Ljudevit Hagenauer in Ferdo pl. Lux s 186 in 180 glasovi, dočim sta madjaronska kandidata dobila le 53 in 54 glasov. Vrhovni načelnik Sieber odložil je svoj pred dvema dnevoma dobljeni mandat kot mestni odbornik, ker je uvidel, da bode v mestnem zboru v manjšini.

— (Uredništvo vrlega Puljskega lista „Il Diritto Croato“) razpošilja odločnim rodoljubom slovenskim okrožnico, v kateri jih pozivlje, da je podpirajo v požrtovalnem delovanju s tem, da se naroče na rečeni list. „Il Diritto Croato“ stane za vse leto 5 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 80 kr. in za tri mesece 1 gld. 40 kr. Tako mal znesek bi lahko vsak rodoljub žrtvoval, da se vzdrži „Il Diritto Croato“, ki tako hrabro zagovarja že 15 mesecev pravice in koristi Slovanstva in to na tako važnem a razpostavljenem mestu, kakor je baš Pulj. Istodobno uredništvo opozarja rodoljube, nevesče jeziku italijanskemu, na onih 70.000 Slovanov, ki se nabajajo v kraljevini italijanski. Kdor sam italijanski ne zna, a je v dobrih gmotnih razmerah, naroči naj torej jednega ali več izvodov za brate v kraljevini italijanski. Uredništvo pravi koncem okrožnice: „Časopisi, pisani v inostranskem izobraženem jeziku in navdihnjeni čisto slovenskega duha nam vele koristijo, ker z jedne strani razpršujejo predsodke o Slovanib, z druge pa se izobraženim narodom, nepoznajočim naš jezik, ponuja prilika, da se o naših razmerah bolje pouče in prijaznije o nas mislijo, ter da tako tudi oni nekoč v ime svobode, bratstva in jedinstva povzdignejo uplivni svoj glas v našo obrambo. — „Braćo! Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača. — Ele dakle sakupite nam zruja, navalite kamenja, ter budite uvjereni, da okriepljenimi silami miesit ćemo pogaču, uzdigati zgrade, nudeći ih narodu, da se s njima diči i ponosi. U to ime nazivlju svoj svojoj braći sretan Božić i mlado ljeto!“

— (V Gradci) umrl je včeraj umirovljen podmaršal Julij baron Schmigoz, bivši vojaški poveljnik v Trstu v 68. letu dobe svoje. Pokojnik bil je rodом Ptujčan.

— (V Tržiči) umrl je v četrtek tamošnji trgovec in posestnik gosp. Justin Raitharek, 73 let star.

— (Mestna hranilnica Ljubljanska.) Kako blagodejno deluje mestna hranilnica Ljubljanska, priča nam najbolje to, da je zdaj, ko mestna hranilnica obstoji še-le dobra dva meseca, vložilo 663 strank 243.289 gld. 25 kr. Ta svota govori najbolj jasno za to, da ima naš narod v mestno hranilnico popolno zaupanje. In prav je, da se denar našega ljudstva steka v domač zavod. Mestna

razprave natisnjene in tako privikrat obelodanjene. Razprava je zelo zanimiva za tega del, ker se peča z najbitnejšim prašanjem slovenskega kmetstva in nam pojašnjuje, kolike neizmerne krivice jo moral naš ubogi kmet od svojih plemenitaških tlačiteljev prenašati. Kako čudno je torej, če se je hotel slovensk kmet večkrat tesnih vezij otresti in se po gostoma tudi z oroženo pestjo proti okrutnim graščakom uprl?

V uvodu nam pripoveduje gosp. pisatelj, kako se je z nemškim gospostvom tudi feudalna ustava med Slovence razširila. Potem nam riše v kratkih potezah prve kmetske nemire in punte proti svojim tlačiteljem ter pripoveduje, koliko so morale naše uboge dežele pretrpeti o času turških napadov, ki so se leto za letom ponavljali in zlasti Kranjsko skoro popolnoma izmolzli. Za odvrvitev te sile je bilo treba mnogo žrtv v vojaki in denarjih. Premnogo se je potrošilo za utrjevanje mest, za vzdrževanje stalne vojske, za urejenje vohunstva in stalnega poročevanja o premikanju turških čet itd. In pri vseh teh žrtvah bil je le kmet najbolj prizadet, tako da je moral na zadnje popolnoma ubožati in zdvojiti.

(Konec prih.)

hranilnica je podjetje mesta Ljubljane, katero je za uloge in njih obrestovanje poleg splošnega poroštva prevzelo posebno poroštvo ter v ta namen deponevalo znesek 20.000 gld. v državnih zadolžnicah. Kakor pa mestna hranilnica na jedni strani obrestuje ulagateljem kapitalije, in sicer koj prvi dan po uložnem dnevu, in daje obresti vse do plačilnega dne, da kapital nese obresti vsak dan, tako tudi daje posojila na zemljišča ter pomaga delavnemu kmetovalcu za majhne obresti (4 $\frac{1}{2}$ %) na nogo. Kar posebno ugaja zemljiškim posestnikom, je to, da poleg nizkih obrestij plačujejo amortizacijsko svoto 1 gld., tako da se vse posojilo izplača v 50 letih. V današnjih trdih časih je ta način plačevanja dolga pravi blagoslov za vsakega dolžnika, kajti znižuje se mu vsako leto kapital, kakor tudi skupna svota obresti. Častiti bralec razvidi iz tega že sam, kako praktično je urejena mestna hranilnica Ljubljanska in koliko koristi prinaša našemu narodu.

— (V „Južno-štajersko hranilnico“ v Celji) uložilo se je od 1. do 13. t. m. 118.997 gld. 80 kr. Vzdignilo se pa ni nič. Koncem novembra t. l. bilo je stanje ulog 203.954 gld. 51 $\frac{1}{2}$ kr. tako, da znaša sedaj 322.952 gld. 31 $\frac{1}{2}$ kr. Te številke kažejo, kako sijajno se razvija ta mladi zavod, na katerega smejo ponosni biti Štajerski Slovenci.

— (Duhovniške premembe v Ljubljanski škofiji): Gospod J. Oblak, kapelan v Škofjiloki, premeščen je v Žire, g. kapelan V. Bernik iz Mošenj v Komendo, gosp. Fr. Gornik iz Komende v Moravče.

— (Znamenito skrinjo) iz l. 1646 in s pristno jugoslovansko ornamentiko našli so v Zatiškem okraji. Prišla je v prave roke, namreč v roke gosp. profesorja Sturma v Novem mestu.

— (Nova svetnica?) Pod tem naslovom piše „Nova Soča“: Iz Brd nam poročajo pod tem naslovom naslednje: „Sedanji sveti oče Lev XIII. skrbijo, da se od leta do leta bolj množi češčenje svetnikov. Zategadel so mnogo imen svetnikov, katera so bila do zdaj svetu neznana, postavili mu v izglad in češčenje. Ali zaman bi iskal do zdaj sveto „Italio“ v najnovejši izdaji „Življenja Svetnikov“. In vender je tega krstnega imena kandidatinja učiteljske službe za Rutars. Da pa zveš, od kod to ime, naj ti povem sledeče. V Rutars se je preselilo nekaj družin iz blažene Italije, kakor n. pr. družina Siuardi in druge. Da bi jim ime „Italija“ vedno donelo na uho, pregovorijo županstvo v Biljani, da počasti gospodično Italio Ciani iz kraljestva čentežmov z domovinsko pravico ter se ob enem odpošlje prošnja na višje mesto, da bi se vsprejela v avstrijski „Staatsverband“. — No, kaj hočete več. Srečno Biljansko županstvo, srečen Rutars, ker od zdaj mu bode gospodična „Italija“ osrečiteljica ženskega spola. — Uprašali bi, ali je že tako malo ljudskih učiteljic v Avstriji, da je treba iskati takih moči v blaženem kraljestvu? — Je pač že tako, da so si neki elementi povsod jednaki. — (Potrpite, saj so to Mahničevi „pošteni Lahi“. Urdn. „N. S.“).

— (Iz Trsta) se nam piše: Pogorela je v noči od 12. na 13. t. m. farna cerkev v Škednji. Ogenj nastal je pod streho, na kakšen način, se ne ve. Škoda velika. Drugi dopisnik nam javlja: Ob 1 $\frac{1}{2}$ l. uri po noči zapazil je nočni čuvaj da se izpod cerkvene strehe dim vali. Ker ne sme s svojega mesta, je zakričal, a neso ga čuli. Stoprav proti 1. uri, ko je že vsa cerkev v ognju, zapazil se je požar in prebivalci so prihiteli od vseh strani. Ker je bila huda burja, ki je nosila utrinke in tleče trske po vzduhu, bila je vsa vas v veliki nevarnosti. Streha zrušila se je že ob 2. uri, cerkev pogorela je skoro vsa, ostale so samo štiri stene in del zakristije. Misli se da je požar nastal po neprevidnosti cerkvenega sluga, ki je popoldne pred požarom božična jaslica delal in morebiti tlečo žveplenko ali pa smodko vrgel strani. Cerkev je bila zavarovana pri „Assicurazione generali“. Škoda ceni se na 40.000 gld.

— („Rad“ jugoslovanske akademije.) Izšla je XCVII. knjiga, posvečena petstoletnici bitke na Kosovem polju. V tej knjigi sta učeni razpravi: dr. Fr. Račkova „Boj na Kosovu“ in dr. T. Maretica „Kosovski junaci in dogadjaji narodne epici“.

— (Razpisana) je služba učitelja in vodje na jednorazrednici v Ostrožnem Brdu. Plača 450 gl., priklada 30 gld. in stanovanje. — Na čveterorazrednici v Postojni je razpisana služba 4. učitelja. Plača 450 gld. Prošnje do 31. decembra.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 13. decembra. Dosedaj ni vestij o novih slučajih hripe. Zasebnega docenta dr. Heitlerja kurs, ki so ga obiskovali angleški in ameriški zdravniki, se je zaključil, ker so zaporedoma zboleli vsi slušatelji, naposled dr. Heitler sam.

Belgrad 13. decembra. V skupščini odgovoril Gruić na interpelacijo zaradi savskega mostu pri Mitrovici. Po kratki debati vzel se je odgovor z zadovoljstvom na znanje.

Berolin 13. decembra. Državni zbor se je odložil do 8. januarja.

Rim 13. decembra. V zbornici interpeleoval Plehano vojnega in vnarnega ministra o stanju in organizaciji afriških kolonij.

Rim 13. decembra. Mej zbornično sejo vrgel je odstavljen železničen uradnik z galerije pismo na Crispia. V pismu trdi, da je bil po krivem iz službe odpuščen in da ni imel družega sredstva, pritožiti se ministru, nego na ta način.

Dunaj 14. decembra. Kardinal Ganglbauer umrl ob 1. uri 25 minut popoldne.

Budimpešta 14. decembra. Dopis ministrskega predsednika, da je cesar nadvojvode Ivana odpoved, s katero se je odrekel vsem naslovom in činom, potrdil, vzela je gorenja zbornica na znanje. Nadvojvoda Ivana izbrisali so vsled tega izmed članov gospodske zbornice.

Berolin 14. decembra. „Klinische Wochenschrift“ piše, da se hripa v Berlinu več tajiti ne da, da je pa težko dognati, kako je v resnici razširjena. Profesor Leyden izjavil v v svojem predavanju, da je že nad tretjino prebivalstva Berolinskega za hripo zbolelo.

Madrid 14. decembra. „Correspondencia“ javlja, da se je mladi kralj prehladil, da mu je pa zvečer obrnilo se na bolje.

Razne vesti.

* (Francoska odlikovanja.) Poslednji čas se je mnogo govorilo in pisalo o francoskih odlikovanjih pri razstavi. Stvar se je spravljal cela s politiko v zvezo. Kakor se pa sedaj poroča iz Pariza je vsa zadeva jako jednostavna. Avstro-ogerski odbor razstave je predlagal generalnemu ravnateljstvu, kateri avstro-ogerski razstavljalci naj se odlikujejo z redom častne legije. Generalno ravnateljstvo je pa nekoliko pomanjšalo število onih, ki naj se odlikujejo in njih seznam poslalo avstrijskemu veleposlaniku, da poižve v domovini, kateri priporočeni bi bili zares vredni takega visokega odlikovanja. Veleposlanstvo precej dolgo ni dobilo vseh poižvedb in so se zaradi tega odlikovanja nekoliko zavlekla, kar je dalo povod govorici, da Avstro-ogerska ne želi, da bi se odlikovali njeni podložniki, ki so se udeležili razstave, s katero se je proslavljala velika resolucija. Sedaj je pa veleposlanstvo že dobilo potrebna pojasnila skoro vseh dotičnih oseb in je brez odloga sporočilo generalnemu ravnateljstvu, kar pač dokazuje, da je vse, kar se je o tem pisalo, bilo le izmišljeno.

* (Čudodelni studenci na Ogerskem.) Blizu Požuna na Ogerskem so našli „čudodelne studence“, in začeli o njih pripovedovati razne čudeže. Kmetje iz okolice pa tudi iz daljnih krajev, zlasti z Moravskega jeli so romati v celih procesijah k tem studencem. V Miklostelku, kjer je tudi tak studenec bilo je prišlo do nemirov. Kardinal knez-primas Simor je pozval cerkvene oblasti na Moravskem, da naj narod odvrtačaj od potovanja k čudodelnim studencem, ker je vse le sleparija. Ta opomin pa ni nič pomagal. Sedaj je kardinal naprosil oblastvo, da je z vojaško pomočjo dalo zasuti studenec, in odredil, da so kapelo, ki se je bila sezidala brez cerkvenega dovoljenja, podrli. Hkratu je pa naročil vikarju v Trnovem in župniku zasedne župnije, da naj še nadalje pazita, da se ne bodo kake sleparije godile.

* (Tajni svetnik Krupp) je dal 500.000 mark za ustanovo, iz katere se bodo dajale predplače delavcem, kateri žele zidati svoje hiše.

* („The Daily Graphic“) Izdajatelj angleškega ilustriranega lista „The Graphic“ v Londonu je sklenil drugo leto izdajati dnevnik z mnogimi podobami. Nov list bode razpravljal politične in socialne zadeve, ter je v večjih mestih že nastavljal poročevalce.

* (Razstava amaterskih fotografij v Pešti.) Oddelek tamošnjega karpatskega planinskega društva priredi v Pešti razstavo amaterskih fotografij, katera bode trajala od 15. aprila do konca maja 1890. l. Zbirka bode obsegala razna omenjenih fotografij, poseben vednosten oddelek, oddelek za pokrajinske slike najspretnjših fotografov in oddelek za fotografsko pripravo. Upravni odbor biva v Pešti, poljedeljsko ministerstvo parter št. 4.

* (Koliko je Melhior Farkas dobil v loteriji?) Iz sodnijskih aktov je razvidno, da je Melhior Farkas leta 1863. prvič poskusil svojo srečo in dobil v loteriji 24.000 gld. Potem se mu do 1875. leta ni več posrečilo opehariti loterijo, a tega leta je pa dobil dvakrat, prvič 33.000 gld., drugič 16.000 gld. L. 1883. je dobil 20.000 gld. Leta 1887. je dobil štirikrat: 20.000, 19.000, 15.000 in 16.000 gld., letos pa prvič 12.000, drugič 480.000 gld. Vkupe je torej dobil v loteriji 655.000 gld.

* (Dragi strelci.) Kaj stane strel iz težkega pomorskega topa? Angleški strokovni list „United Services Gazette“ odgovarja na to vprašanje tako-le. Marsikomu ni znano, da jeden strel iz težkega pomorskega topa toliko stane, da marsikdo nema toliko letnih dohodkov. Strel 110 tonnega topa stane 1530 gld. Za tak strel je pa treba tudi 900 funtov smodnika in krogla tehta 1800 funtov. S takim topom se pa more le 95 krat ustreliti, potem pa ni več za rabo. Ker top velja 165.000 gld. se mora na obrabo pri vsakem strelu računati 1740 gl., torej strel stane v vsem 3270 gld. Če se tako poračuni strel 57 tonnega topa, kateri velja nov 100.000 gld. in po 127 strelah ni več za rabo, vidimo, da stane 1840 gld., dočim strel iz 45 tonnega topa, ki velja nov 63.000 gld. in se ž njim sme ustreliti 150krat, velja 980 gld.

* (Pogorelo) je v Novem Yorku veliko skladišče blaga „Maillard Building“ dne 9. t. m. V tem skladišču, ki je bil del mesta zase, je bilo mnogo dragocenosti, svilnega blaga, vina in likerjev, kar je ogenj vse uničil. Škoda je 250.000 dolarjev ali nad pol milijona goldinarjev.

Ljudsko sredstvo. Moll-ovo „Francosko žganje“ daje ravno tako uspešno kakor ceno sredstvo proti trganju po udih, ranah, oteklinah in ulesih. Cena steklenici 90 kr. Vsak dan razpošilja po poštnem povzetju A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik, na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 6 (55-16)

S prebavljanjem se razstopé redilne snovi. Kar se ne razstopi, ne more biti v hrano. Nerazstopljene redilne snovi se začno razkrojati in provzročajo vzdigovanje, napenjanje, krč, i. t. d. Da ohranimo dobro prebavljanje in preprečimo zgorej imenovane bolezni, imamo dobro sredstvo, dr. Rosov zdravilni balzam iz lekarn B. FRAGNER-ja v Pragi 205-III. Dobiiva se v skoro vseh lekarnah. 6 (845-3)

„LJUBLJANSKI ZVON“

za vse leto gld. 4.80; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tuji:

13. decembra.

Pri **Malléi**: Karlovska, Breda, Paulin, Grünwald, z Dunaja — Hofbauer, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Adler, Ghringer, Fischbach, Henkel, Blaschman, Hochsinger, Gottsleben, Veber, z Dunaja — Maloer, Fuchs, iz Grada — Goldstein, iz Gmunden. — Albrecht, iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Vrankar, iz Kamnika. Pri **Južnem kolodvoru**: Maurer, z Dunaja — Kobin, iz B. ega. — Tschadesch, iz Škofjeloke.

Umrli so v Ljubljani:

12. decembra: Marija Bregar, konduktarjeva žena, 55. let Travnjske ulice št. 5. za jetiko.

14. decembra: Fran Kovačič, delavec, 55. let Hrčnovce ulice št. 16. za pljučnico.

Meteorološko poročilo.

Dat.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
13. dec.	7. zjutraj	738.9 mm.	1.8°C	sl. vzh.	d. jas.	0.00 mm.
	2. popol.	738.6 mm.	3.4°C	sl. vzh.	d. jas.	
	9. zvečer	738.2 mm.	2.0°C	sl. szh.	obl.	

Srednja temperatura 2.4°, za 3.3° nad normalom.

Dunajska borza

dne 14. decembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	85.85	86.10
Srebrna renta	86.25	86.50
Zlata renta	107.85	108.05
5% marcna renta	100.80	100.90
Akcije narodne banke	920.—	919.—
Kreditne akcije	317.—	317.50
London	117.50	117.25
Srebro	—	—
Napol.	9.33 $\frac{1}{2}$	9.32 $\frac{1}{2}$
C. kr. cekim	5.58	5.57
Nemške marke	57.70	57.60
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	132 gld. 30 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	173
Ogerska zlata renta 4%	100	75
Ogerska papirna renta 5%	97	90
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	85
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	121
Zemlj. obč. avstr. 4 $\frac{1}{2}$ % zlati zast. listi	116	25
Kreditne srečke	100 gld.	185
Rudolfove srečke	10	75
Akcije anglo-avstr. banke	120	147
Tramway-društ. velj.	170 gld. a. v.	—

Teško prebavljenje,
katar v želodci, dyspepsija, pomanjkanje
slasti do jedi, zgago i. t. d., dalje
katar v sapniku,
zastizenje, kašelj, hripavost mnoge nadlegu-
jeje in te opozarjamo na (11-8)

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

katera se po izrekih najprvih medicinskih
avtoritet rabi z najboljšim uspehom.

Dotičnega gospoda, kateri je sinoči od 9. do
10. ure zvečer v šali pri-
lastil si uro, verižico in
sv. Jurija srebrnjak, opozarjam, da mi danes zvečer
do iste ure vse nazaj izročiti, ker bi drugače smatral,
da ni šala in bi ga moral javnosti izročiti.

Ivan Kaplja,
gostilničar, Židovska steza št. 10.
(1028)

Hiša na prodaj.

Iz proste volje **prodam** (radi tega, ker sem kupil
drugo v Smartinem pri Litiji št. 58.) svojo hišo, ležečo v
Zavrstniku pri Litiji, ob kantonski cesti, držeči v Ljub-
ljano. Pri hiši je lep **sadni vrt** in nekaj **njive**. Pri-
pravno je za vsakršno kupčijo ali gostilno. Cena ji je
1700 gld. — Natančneje pove prodajalec

Ivan Kaplja,
v Ljubljani, Židovska steza št. 10.
(1017-2)

Za c. kr. državne uradnike

vse po državnem zakoniku predpisane
distinkcije ima (988-3)

J. S. BENEDIKT, Ljubljana.

Das Parteiwesen

der

Slaven in Böhmen

Betrachtet an der Hand der Versammlung
des prager altösterreichischen Parteitages.

Von einem österreichischen Patrioten.

Brošurica ta izšla je ravno kar in je dobiti v
„Narodni Tiskarni“ za ceno **80 kr.**, po pošti **5 kr.**
več. (367-14)

Zobozdravnik

AVGUST SCHWEIGER

ordinuje vsak dan od 9. do 12. ure dopolu-
dne in od 2. do 5. ure popoldne.

Stanuje (908-15)
v hotelu „Pri Maličih“, II. nadstropje, št. 23.

Nova neprekosljiva Pariška plomba, priznana
od avtoritet za najboljšo, zobem jednake barve ter na-
domesti v svojej trajnosti zlato plombo.

Visokočastiti duhovščini in slavnemu občinstvu
priporoča podpisani prave **garantirane**

čebelno-voščene sveče

in zavitke.

Dalje **fin rožni med** v škatljah po 5 kilo,
kilo po **50 kr.**, škatlja 30 kr., pošilja se po post-
nem povzetju ali predplačilu. **Fin med** v satovji
kilo po **60 kr.** Gospodom trgovcem priporoča po
ceni **fin med** v škatljah po 40 in 20 kilo.

Raznovrstno (966-7)

medeno blago za Miklavža in Božič

na debelo in dobro prav po ceni.

Oroslav Dolenc

svečarija in trgovina z voskom in medom.

Za božič!

Kakor vsako leto, tudi letos priporočam p. n.
trgovcem in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo
raznih domačih

sladčičarskih izdelkov, okusno izdelanih predmetov za okrašenje božičnih dreves.

Dalje tudi veliko zbirko **škatljic (Bonbonier)** na-
polnjene z vsakovrstnimi bonboni. Primerno da-
rilo tudi odraslim. Naročila izvršujem ceno in točno.

Josipina Šumi,
sladčičarska obrt v Ljubljani,
na Kongresnem trgu (v Zvezdi). (1027)

Marijacejske kapljice za želodec,

izvrstno uplivačice pri boleznih želodca.

Preverjene pri pomanjkanju slasti do
jedij, slabem želodci, napenjanju, kislem
podiranju, koliki, želodčevem kataru,
zgagi, zlatenici, gnjusu in bljuvanju,
glavobolji (če izvira iz želodca), krči v
želodci, zapiranjih, preobilenju želodca
z jedjo in pijačo. — Cena steklenici z
navodilom, kako se rabi, **40 kr.**,
dvojni steklenici **70 kr.**

Osrednjo razpošiljalnico ima lekar
Karol Brady, Kromeriz (Moravsko).

SVARILO! Pristne Marijacejske kapljice za že-
lodec se mnogokrat ponarejajo in posnemajo. — **Da so**
pristne, mora vsaka steklenica imeti rdeč zavitek z
gorenjo varstveno znamko in z navodom, kako
rabiti, ki se prideni vsakej steklenici, opomniti je, da
mora navod biti tiskan v tiskarai **H. Gusek-a** v
Kromerizu.

Marijacejske čistilne kroglice, ki se že več let z najboljšim
uspehom rabijo pri zapira-
nji in zabasanji, se sedaj
pogostoma ponarejajo. —
Pazi naj se torej na gorenjo varstveno znamko in pod-
pis lekarja **K. Brady-ja** v Kromerizu. — Cena škat-
ljici **20 kr.**, zvitku a 6 škatljic **gld. 1.—**. Če se naprej
pošlje znesek, velja poštne prosto 1 zvitke **gld. 1.20**,
2 zvitka **gld. 2.20**.

Marijacejske kapljice za želodec in Marijacejske
čistilne kroglice neso nikako tajno sredstvo. Njih se-
stavine navedene so na navodu, kako rabiti, ki se
pridene vsakej steklenici. (798-11)

**Marijacejske kapljice za želodec in Marija-
cejske čistilne kroglice** imajo pristne: V Ljubljani
lekar **Piccoli**, lekar **Swoboda**; — v Postojni lekar **Fr.**
Baccareich; — v Škofji Loki lekar **Karol Fabiani**; —
v Radovljici lekar **Aleks. Roblek**; — v Novem Mestu
lekar **Dominik Rizzoli**, lekar **Bergmann**; — v Kamniku
lekar **J. Močnik**; — v Črnomlju lekar **Iv. Blažek**.

V „Národní Tiskarni“ v Ljubljani

so izšle in se dobivajo po **znižani ceni** sledeče knjige:

Otci in sinovi.

Roman. Ruski spisal **J. S. Turgenev**. Preložil **Ivan Gornik**.
Mala 8°, 357 strani. Cena **50 kr.**, po pošti **55 kr.**

Undina.

Spisal **André Theuriet**, poslovenil **Vinko**. — Ml. 8°, 143 stra-
nij. Cena **20 kr.**, po pošti **25 kr.**

Vilénski brodník.

Spisal **Emile Souvestre**, prevel **Muhoder**. — Ml. 8°, 82 stra-
nij. Cena **15 kr.**, po pošti **17 kr.**

Dnevnik.

Spisal **Ludovik Halévy**, poslovenil **Vinko**. — Ml. 8°, 95 stra-
nij. Cena **15 kr.**, po pošti **17 kr.**

Pariz v Ameriki.

Roman. Francoski spisal **René Lefebvre**. Poslovenil *.
Stat nominis umbra. Ml. 8°, 535 strani. Stane **50 kr.**, po
pošti **55 kr.**

Časnikarstvo in naši časniki.

Spisal * * Stat nominis umbra. Ml. 8°, 19 pól. Cena
št. **45 kr.**

Dubrovski.

Povest. Spisal **A. S. Puškin**, poslovenil **J. P.**. — Ml. 8°,
122 strani. Cena **25 kr.**, po pošti **30 kr.**

V isti zalogi sta izšla in se dobivata po **znižani ceni** še sledeča zvezka:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, spisal **dr. Ribic**.
— Životopisje, spisal **Rajč Bož.** — Prešern, Prešerin
ali Preširen, spisal **Fr. Levstik**. — Telečja pečenska
novela, spisal **J. Jurčič**. — N. Machiavelli, spisal **dr. Ribic**.
— Pisma iz Rusije, spisal **dr. Celestin**. — Trstovo z

Za obo zvezka naj se priloži še **10 kr.** poštne, za posamezne zvezke pa **5 kr.**

OPOMBA: „Trije javni govori“ so razprodani.

Glavno zastopstvo v Ljubljani

za **Kranjsko** neke že uvedene zavarovalne družbe se
odda. Solidni, v tej stroki izved-ni prositelji naj pošljejo
svoje ponudbe s priloženimi referencami pod „G. G. Y.“
na **Rudolf Mosse** na Dunaji. (1009-3)

Razpis ustanov.

Povodom praznovanja štiridesetletnice vladanja
Nj. Veličanstva cesarja **Frana Josipa I.** ustanovila
je **trgovska in obrtniška zbornica**

8 ustanov po 25 gld. za one- mogle obrtnike

vojvodine **Kranjske**. Te ustanove so s tem za leto
1889. razpisane. Prošnje naj se podpisani zbornici
do 26. dne decembra t. l.

pošljejo, priloži naj se jim pa od župniškega in
občinskega urada potrjeno dokazilo, da je prositelj
bil obrtnik, da zdaj zaradi onemoglosti ne more več
delati in da je ubog. (1023-2)

V Ljubljani, dne 12. decembra 1889.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Uzorcí

v vse kraje franko.

Sukneno in modno blago

od **najcenejše** do **najfinejše** baže za **jesensko**
in **zimsko** potrebo razpošilja tudi **zasobnikom** po
tovarniških cenah, **ceneje** nego kjer si bo di
zaloga (614-18)

c. k. pr. tovarn za **sukneno in modno blago**

Morica Schwarz-a

Svitava (Moravsko) [Zwittau (Mähren)].

Mtr. 3-10 blaga za celo obleko gld. 5-50
Mtr. 3-10 močnega volnenega blaga gld. 6-80
Mtr. 3-10 močnega finega volnenega blaga gld. 9-
Mtr. 3-10 finejšega volnenega blaga gld. 13-
Mtr. 3-10 najfinejšega volnenega blaga gld. 15-50
Mtr. 2-10 blaga za zimske suknje, zadosti za zimsko
suknjo gld. 5, gld. 7, gld. 9, gld. 11 in več.
Mtr. 1-70 za celo suknjo iz lodna, naravno nepremoč-
ljivo, gld. 3-50, gld. 4-50, gld. 5-50 in več.

Crno sukno za salonske obleke. Vsakovrstno **suk-
neno blago**, **volnena podklada** po vseh cenah
od 80 kr. meter navzgor. **Žensko sukno** za ženske
obleke, **ženski loden**, **ogrinjala iz Himalayske**
volne 1/4, velika od 3 gld. navzgor. **Sploh izdelki**
suknenega in modnega blaga. — **Cenilniki**
zastonj in franko. — **Za gospode krojače**
uzorčne knjige nefrankovane.

Ukrajinske dume.

Češki spisal **E. Jelínek**. Poslovenil **Podvidorski**. Mala 8°,
84 strani. Cena **15 kr.**, po pošti **20 kr.**

Ivan Zbogor.

Zgodovinski roman. Spisal **Charles Nodier**, poslovenil **J. Kr-
žišnik**. — Ml. 8°, 198 strani. Cena **25 kr.**, po pošti **30 kr.**

Junak našega časa.

Roman. Spisal **M. Lermontov**, poslovenil **J. P.**. — Ml. 8°
264 strani. Cena **40 kr.**, po pošti **45 kr.**

Selski župnik.

Roman. Spisal **L. Halévy**, poslovenil **Vinko**. — Ml. 8°, 203
strani. Cena **25 kr.**, po pošti **30 kr.**

Knez Serebrjani.

Roman. Spisal grof **A. K. Tolstoj**, poslovenil **J. P.**. — Ml. 8°
609 strani. Cena **70 kr.**, po pošti **80 kr.**

Nov.

Roman. Spisal **Turgenev**, poslovenil **M. Málovrh**. — Ml. 8°
32 pól. Cena **70 kr.**, po pošti **80 kr.**

Za dragocenim korenem.

Povest iz življenja kitajskih pogodnikov. Spisal **A. J**
Maksimov. Poslovenil **J. P.**. Ml. 8°, 141 strani. Stane
20 kr., po pošti **25 kr.**

grozdjem na Ruskem, spisal **dr. J. Vošnjak**. — Čegava
bode, novelica, spisal **J. Ogrinec**. Velja **15 kr.**

V. zvezek, ki obsega: **Meta Holdenis**, roman, fran-
coski spisal **Viktor Cherbuliez**, poslovenil **Davorin Hostnik**,
Velja **25 kr.**

Gospodična

mlada, prijetne vnanjosti in zanesljiva, želi takoj dobiti službo **prodajalke ali kasirke**. — Več pove iz prijaznosti upravištvo „Slovenskega Naroda“. (1020—2)

Naznanilo in priporočilo!

Ker je moja **filijalna delavnica tik mesarskega mostu** na prostem in je proti obrtni postavi in sploh tudi ni moč, da bi se v velikem razmazu zunaj delalo, sem jo za zimski čas **opustil**, ter opozarjam p. n. ob činstvo, naj izvoli potruditi se do moje prave delavnice v **lastnej hiši nasproti parnega mlina** in me počastiti z mnogobrojnimi naročili. V zagotovljenju najboljšje in cene postrežbe se toplo priporočam z velespoštovanjem

Vinko Čamernik,
kamnosek.
(1000—3)

Richterjev

sidrov kamnostavbnih kostenj (Anker-Steinbaukasten)

je in ostane najboljše in najcenejše darilo za otroke nad tri leta stare. Najcenejše zaradi tega, ker se skoro pokvari ne da, tako da otroci ž njim lahko igrajo več let. Vsak pristni kamnostavbni kostenj ima tudi lep zvezek s predlogami in se pozneje z dopolnilnim kostenjem lahko poveča. Cena: 40 kr., 70 kr., 85 kr. gld. 1.10 in višje. Varujte se manj vrednih ponaredeb in vzemite le kostenj s tovarniško marko „sidrom“. Kdor hoče kupiti kamnostavbni kostenj, naj čita poprej lepo v barvah tiskano knjigo: „Des Kindes liebster Spiel“, katero pošlje brez stroškov: (928-6)

F. Ad. Richter & Cie., Wien I.

Trgovski pomočnik

22 let star, izučen v trgovini z mešanim, večinoma spece-rijskim blagom, **premenil bi rad svoje mesto**. Po-
nudbe upravištvo „Slovenskega Naroda“. (1008—3)

Mlad inteligenčen gospod in go-
spica, ki imata vsak po 10.000
goldinarjev premoženja, želita in
sicer gospod s pošteno gospico, a gospica
s poštenim gospodom v korespondenco
stopiti. (1010—3)

Prijazne ponudbe (če mogoče s sliko)
naj se blagovolč poslati za oba pod „S. 26
J. 19“ poste restante Ljubljana.

Št. 21.038.

(1019—1)

Vabilo.

Že mnogo let oproščajo se blagotvoritelji čestitanja ob novem letu in ob godovih s tem, da si jemljejo

oprostne listke

na korist ubožnemu zakladu.

Na to hvalevredno navado usoja si mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da sta razpečavanje oprostnih listkov tudi letos drage volje prevzela go-
spoda trgovca **Karol Karinger na Mestnem trgu št. 8** in **Albert Schäffer na Kongresnem trgu št. 7**.

Vrhu tega bodo v zmislu obstoječega ukrepa občinskega sveta mestni služniki kakor vlni tudi letos raznašali oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto ali za god, je kakor do sedaj položiti **petdeset krajcarjev** in na upisni pōli poleg imena pristaviti število vzetih listkov.

Velikodušnosti neso stavljenje meje.

Pisanim pošiljatkam bodi pridejana razločna adresa.

Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po no-
vinah.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 2. decembra 1889.

Župan: Grasselli.

Št. 20.925.

(1025)

Razglas.

Z razpisom z dne 24. novembra 1889, št. 12.755, je visoka c. kr. deželna vlada za Kranjsko v sporazumljenji s c. kr. finančnim ravnateljstvom mestni občini Ljubljanski dovolila dalnje pobiranje tlakovine na vseh mitnicah po tarifi **4 kr. od vsake uprežene in 2 kr. od vsake gnane živine** za prihodnjih 5 let, to je od 1. januarja 1890. do konca decembra 1894. leta proti temu, da ostanejo veljavna postavno določena oproščanja od tlakovine.

Mestni magistrat razglašja, da se je po tem ravnati in pristavljja, da se bode tlakovina kakor dosihmal tudi od dne 1. januarja 1890. do 31. decembra 1894. leta pri vseh mitnicah pobirala, se vé da z vednim obzirom na postavna oproščanja od tlakovine.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 3. decembra 1889.

Radein ska

kisla voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehur-
nim boleznim, kamenu v mehurju, pro-
tinu, dalje proti boleznim v ze-
lodci, mokril, dolgotraj-
nemu kataru dihal,
zlatej žili in
zlatenici.

• Poskusi doktorjev: Garrod, Biswanger, Can-
tani. Ure so dokazali, da ima **ogljeno-kisl**
litij največjo raztopilno moč pri sečnokisl
usodnih izločkih, iz česar se sklepa na naj-
ugodnejše učinke Radenske kisle vode.

Kot
tani, Ure so dokazali, da ima **ogljeno-kisl**
litij največjo raztopilno moč pri sečnokisl
usodnih izločkih, iz česar se sklepa na naj-
ugodnejše učinke Radenske kisle vode.

okrepčujoča
pijača z vinom ali
sadnimi soki in slad-
korjem pomešana, je Ra-
denska voda v obče priljubljena.

**Kopališče Ra-
densko**

Kopanje v slatini in
v jeklenici upliva po-
sebnost pri: protinu,
bolečinah mokril,
malokrvnosti, žen-
skih boleznih, sla-
bosti i. t. d.

**Stanovništvo po
eni.**

Prospekt
(brezplačno) od rav-
nateljstva: ko-
pališče Radence
blizu Ljutomeru

**Radenska kislá voda, ob vznožji Slovenskih goríc, ne za-
menjati z Radgonsko, to je Radkersburger.**

Čeravno Radenska kislá voda stoji več kot jeden dan v odprti posodi, vendar se
peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline.
To svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislimi vodami, katere imajo na-
vadno le prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se že pogubi in raz-
kadi, kakor hitro se steklenica odmaši. (264—35)

Zaloga Radenske kisle vode pri **F. Plautz-1** in **M. Kastner-ji** v Ljubljani.

Drkalice (Halifax)

po 1 gld. 50 kr. par

dobivajo se

(1024—1)

v trgovini železnine **ALBINA C. ACHTSCHINA**

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8.

za c. kr. državne uradnike!

Podpisana tvrdka priporoča svoje usluge za letošnjo zim-
sko sezono po jako znižanih cenah in za narejanje

gala- in službenih uniform

za c. kr. državne uradnike

po najnovejših predpisih, ravno tako tudi svojo bogato zalogo
vrst sukna, kakor so predpisane, in zraven spadajoče pred-
mete. (1007—2)

F. Casermann

Ljubljana

Šelenburgove ulice št. 4.

za c. kr. državne uradnike!

NOVA PESMARICA.

Zbirka najbolj znanih slovenskih, hrvat-
skih, srbskih, bolgarskih, čeških, poljskih
in ruskih pesnij.

Sestavil

Ivan Zeleznikar.

Založil

Dragotin Hribar.

Cena: Mehko vezani 80 kr., s pošto 10 kr. vaš. Elegantno
vezani 1 gld. 20 kr., s pošto 1 gld. 30 kr.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani. — Naroča se
pa lahko tudi v vsaki bukvarni.

Lepo posestvo

obstoječe iz dvonadstropne hiše, v kateri je prodajalnica in
gostilna, v II. nadstropji pet sob za prenočišča, dobro naprav-
ljene kleti, magacini in hlevi, lepih vrtov, 80 oral najlepšega
zemljišča in sicer gojzda, travnikov in snožeti, proda se radi
družinskih razmer prostje volje. Naprodaj je tudi
600 centov dobrega sena, par sto veder starega vina, za
2000 veder dobre vinske posode od 1—80 veder, več vozov, 3
kočije in drugo orodje. Prodajalnica je napolnjena s svežim blagom,
gostilnica oskrbljena z vso opravo. — Posestvo je v lepem,
zdravem in prijetnem kraju, kateri ima železniško postajo,
okrajno glavarstvo in okrajno sodišče, tik farne cerkve. V kraju
je dobra pitna voda in so veliki, lepi lovi. — Posestvo se lahko
v več obrokih plača.

Vse natančneje pove gospod **Daniel Predovič,**
v Gorenjem Logatci. (1005—4)

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljiveše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno že zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.

„Goriška jadikovanja“

dobivajo se v
„NARODNI TISKARNI“
 po 10 kr. izved.

Izšla so v posebnej knjigi:

Pisma iz Pariza

od prof. Ant. Bezenška.

Vseh 25 pisem obsega deset tiskanih pol.

Cena 50 novč. (950-5)

Naročila vsprejemata in izvršujeta: gosp. **Arnošt Bezenšek**, uradnik banke „Slavije“, in „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Pravi zaklad

za nesrečne žrtve skrumbe samega sebe (onanije) in tajnih razuzdanosti je izvrstno delo (134-42)

Dra Retau-a

Sebeočrana.

Česka izdaja po 80. nemške izdaji. S 27 podobami. Cena 2 gld. avstr. velj. Naj vsak seže po njej, kdor trpi za strašnimi nasledki te pregrehe, kajti z njenim poukom se slednje leto na tisoče bolnih otme gotove smrti. Naroči se lahko pri založni tvrdki „Verlags-Magazin R. F. Biercy v Lipskem (Saksonsko), Neumarkt 34“ in v vsakej knjigarni.

Oznanilo.

Naznanja se, da se bode v petek dne **20. decembra t. l.** ob 10. uri dopoldne v **Podberjah pri Šentvidu v Vipavi** od gosпода Mihaela in od gospe Albine Komelj več vrst (1026)

dobrega vina

na javni dražbi prodalo.

25.000

parov moških vrhnih zimskih hlač iz izvrstnega debelega Brnskega sukna se razproda po neverjetno nizkih cenah. — Posestnik velike tovarne za moško obleko, ki se je pa nehala zaradi nastalega požara, mora 25.000 hlač hitro spraviti v denar, da plača upnike svoje, ter je mene poveril s prodajo. Sklenilo se je torej par teh popolnoma po najnovejši modni Dunajski najboljše narejenih, brez vsega madeža, debelih, trdnih, gorkih in dobrih (937-6)

zimskih moških vrhnih hlač

III. baže
le po gld. 1.40

II. baže
le po gld. 1.90

I. baže
le po gld. 2.40

torej za tako ceno prodati, kolikor zasluži delavec, ki jih naredi. Vsakateri dobi hlače, ki se mu dobro prilagajajo, če naznani koračno dolgo in obsega trebuh. — Izjavim še, da hlače nazaj vzamem, če ne odgovarjajo gorjenim lastnostim. — V interesu častitih čitateljev tega lista je, da hitro naročijo, ker pride slednji dan na stotine naročil in vsaka stranka jih naroči najmanj 2, 5, 10 in več hlač in bo zatorej veljanska zaloga kmalu razprodana. — Razpošilja se proti povzetju ali predpošiljati denarnega zneska in naj se naročbe adresujejo na:

Kleider-Ausverkaufsmagazine von Apfel,
I., Fleischmarkt Nr. 8/71 in Wien.

Kašljajočim otrokom

daje naj se „**Koroška Rimska studenčnica**“ („Kärntner Römer-Quelle“) — varstvena znamka „Planinka“ — z ogretim mlekom ali sladkorjem pomešana.

Prodaja jo v Ljubljani **M. E. Šupan**. (425-7)

Proti ognju varne blagajnice in kasete

po ceni in najsolidnejše narejene. Na vseh razstavah jako visoko odlikovane. Založnik vseh avstro-ogerskih železnic, pošt-nih hranilnic itd. Odlikovan od Nj. c. kr. velečastva z veliko zlato svetinjo za umetnost, znanost in industrijo. (3-52)

Feliks Blažiček, Dunaj, V., Straussengasse 17.

L. Luserjev obliž (flašter) za turiste.

Gotovo in hitro uplivačo sredstvo proti kurjim očesom, žuljem, tako imenovani trdeji koži na podplatih in petah. Proti bradavicam in vsem drugim trdim praskom kože. — Uspeh zagarčen. — Cena skatljici 60 kr. a. v.

Glavna razpošiljalnica:
L. Schwenk-ova lekarna
v Meidlingu pri Dunaji.

Pristnega imajo v Ljubljani J. Swoboda, U. pl. Frnkoczy, G. Piccoli, L. Grečel; v Rudolfovem S. pl. Sladovič, F. Haika; v Kamniku J. Močnik; v Celovcu A. Egger, W. Thurnwald, J. Birnbacher; v Brezjah A. Aichinger; v Trgu (na Koroškem) C. Menner; v Beljaku F. Scholz, Dr. E. Kumpf; v Wolfsbergu A. Huth; v Gorici G. B. Poutoni; v Kranju K. Šavnik; v Radgoni C. E. Andrien; v Idriji Josip Warto.

Ta obliž dobiva se le v jedne velikosti po 60 kr. Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno znamko in podpis, ki je tu zraven; tedaj naj se pazi in odločno zahteva: „**L. Luserjev obliž (flašter) za turiste**“.

ILUSTROVAN NARODNI KOLEDAR

za leto 1890.

Uredil, izdal in založil **Dragotin Hribar**.

Dobiva se v „Narodni Tiskarni“ in v bukvarnah J. Gontinjevi in M. Gerberjevi v Ljubljani. Naroča se pa lahko v vseh bukvarnah.

== Cena 45 kr., po pošti 50 kr. ==

Vsebina: Popolen kalendar, koledar, kateremu so pridejana tudi slovanska imena, in cerkveni koledar. Nadalje: Genealogija cesarske hiše. Sedanji vladarji evropski. Vojvodina Kranjsko: Vsi deželni zastopi, deželni odborniki, deželni poslanci, mestni odborniki, načelniki uradov, c. kr. notarji, advokati itd. Splošne določbe c. kr. pošte. Brzojavni cenik. Lestvica za pristojbine kolekov. Sejmi na Kranjskem. — Zabavni del: Naši zaslužni možje. Božja pota Slovencev. V noči Rusalk. Ogled po svetu: Dogodki v Srbiji. Razstava v Parizu. Boulanger. Orijentalna železnica itd. Smešnice. — Naznanila.

DR. VALENTINA ZARNIKA ZBRANI SPISI

I. ZVEZEK:

PRIPOVEDNI SPISI.

UREDIL

IVAN ŽELEZNIKAR.

Vsebina: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura bije, človeka pa ni! — Maščevanje usode. — Razni spisi: Iz državnega zbora. — Pisma slovenskega turista.

Knjižica je jako elegantno, po najnovejšem uzorci in res krasno vezana. — Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zarnikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastnoročen podpis. — Cena knjižici je 1 gld., s pošto 5 kr. več. — Dobiti je v „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani.

Ure

za božična in novoletna darila

priporoča v veliki izbi po nizkih cenah in prosi za blagovoljna naročila (1022-1)

Friderik Hoffmann

urar na Dunajski cesti v Ljubljani.

Pečarnica Frana Jeunika

v Ljubljani, Tržaška cesta št. 29

izdeluje

mnogovrstne zelene, rujave in bele

in (851-10)

druge glinaste izdelke

po najnižjih cenah.

Deželna lekarna „Pri Mariji Pomagaj“

Mestni trg št. 11 v Ljubljani

(992-3)

priporoča se slavnemu p. n. občinstvu ter navaja nastope le nekaj svojih

vsestranski izkušenih in sigurno zanesljivih zdravilnih sredstev:

Sirup iz planinskih zelišč, proti kašlju, hripavosti, prsim in pljučnim bolečinam. Cena steklenici 50 kr., 12 stekl. 5 gld.

Francooski čaj proti kašlju, prirejen po izvrstnem receptu jedino le v deželni lekarni, je najsigurnejše sredstvo proti vsem prsim bolečinam, pljučnemu kataru, kašlju, hripavosti, tesnobi v prsih, oslovskemu kašlju itd. — Cena zavitku 25 kr.

Grenko vino, tudi **želodec krepčajoče vino** imenovano, izvrstno upliva pri raznih želodčnih boleznih ter je priporočljivo sredstvo pri pomanjkanju slasti do jedi, slabem želodcu, slabem prebavljanju, še posebno upliva pri zastaranih želodčnih boleznih. Steklenica z navodilom za rabo velja samo 80 kr.

Dorševo ribje olje Krona & Comp. v Bergenu, najčistejša in najupl. vnejša medicinska ribja mast. Mala steklenica velja 50 kr., dvojno velika 90 kr.

Francoovo žganje s soljo ali brez soli, pristoje francosko blago, sredstvo proti revmatizmu in za oživiljenje in okrepčanje. — Steklenice po 20 kr., 50 kr. in 1 gld.

Ovet za protin in revmatizem, sredstvo za odstranjenje najrazličnejših bolečin, akutnih in kroničnih. Steklenica 50 kr., 12 steklenic 5 gld.

Tinktura za kurja očesa, sigurno sredstvo za odpravo kurjih očes, bradavic in trde kože. Steklenica s čopičem in navodilom za rabo velja 40 kr., šest steklenic 2 gld.

Obliž za kurja očesa, obliž za hribolazce imenovan. Luserjev 60 kr., isti prirejen po mojem navodilu 40 kr.

Kapljice za odstranjenje krča, neprekosljive glede zdravilnega učinka. Nekaj kapljic na sladkorji ali v kamiličnem čaju tak j ukroti krč. Cena steklenici 36 kr., 12 steklenic le 3 gld.

Olje iz repja je zanesljivo sredstvo protiprce zgodnjemu osivenju las, stori lase mehke, odstrani in zabranjuje delanje sitnih luskin na glavi. Posodica 60 kr.

Ustna voda dr. Duflosa je izvrstno, zanesljivo sredstvo za ohranitev zob in zobnega dlesna, ter odstrani vsakovrstne zobne bolečine. Ta ustna voda je najzanesljivejše sredstvo v ohranitev zob in dlesna. Cena večji posodici 60 kr.

Jedilni prašek je izvrstno sredstvo proti zlatej žili, slabemu želodcu, zgagi, pomanjkanju slasti in zabasaju. Skatljica z navodilom 35 kr.

Ovet v odpravo luskin je najracionalnejše sredstvo za odstranjenje luskin na glavi, ki so mnogo-krat vzrok plešam. Cena steklenici z navodilom 80 kr.

Zobna pasta, odontosnegma imenovana. Preskuseno sredstvo za polturo in ohranjenje zob. Porcelanasta skatljica velja 60 kr.

Zobne kapljice po dr. Hagerji ukroté urno tudi najhujše zobne bolečine. Steklenica 30 kr.

Zobne kapljice, Odontin imenovane. Steklenica 10 kr., 12 steklenic 90 kr.

Zobni prašek, Heiderjev, je jako priljubljeno in udomačeno zdravilno sredstvo. Skatljica 30 kr.